

JEDNÁNÍ III

DĚJIŠTĚ JAKO V JEDNÁNÍ PRVNÍM

VÝSTUP I

VAŠEK

Moderato ♩ = 88

f marcato

5

Clar.

espress.

10

Oboi

p

Clar.

Oboi

p

15

Clar.

[Opona]

L'istesso tempo ♩ = 88
(Vašek vstoupí)

VAŠEK

p *lamentuoso*

To - to mi vhlavě le -

20 Viol. Harm. Viol. Harm. 25

le - ží, o - o ži-vot mi bě - bě-ží; je - jest-li mne o-trá -

Viol. 30 *più f*

trá - - - ví, vše- vše-ho mnetu zba - zba - zba - ví, to -

35 *p*

to mi vhlavě le - le-ží, o - o - o ži-vot, o ži-vot mi

40

v. *bě - - - bě-ží!*

45 *sf* *f* *sf* *cresc. sf* 50

v.

55 *p* *p* *Cor.*

pp più lamentuoso

v. *To - to mi v hla-vě le - le-ží, o - o ži-vot mi bě -*

60 *espressivo* *p Cello*

cresc.

v. *bě - жі, Va - Va-šek u-mřít mu - mu - mu - sí,*

65

V. *och, och, co přitom zku - zku - zku - sí, to - to mi v hlavě le-*

p *più p* *70* *p*

[illegible]

Musical score for the song "O zhi-vot, o zhi-vot mi b'e". The score is written for voice (V.) and piano (p). The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The tempo and mood markings are *largamente*, *rit.*, and *a tempo*. The lyrics are "o zhi-vot, o zhi-vot mi b'e - - - žil [222] a tempo". The score includes dynamic markings such as *p* (piano), *sf* (sforzando), and *rit.* (ritardando). The piano part features a prominent bass line and a treble line with various musical notations including slurs, ties, and ornaments. The voice part is a single melodic line with lyrics underneath.

VÝSTUP II

PRINCIPÁL KOMEDIANTŮ, ESMERALDA, INDIÁN, VAŠEK

Za jevištěm slyšeti jest tlučení na veliký buben.
Vstoupí principál, komediant s bubnem, Esmeralda.

POCHOD KOMEDIANTŮ

Allegro ♩ = 100

95

Tamburo rull. Gr. Cassa e Piatti

100

Tromba

Piccolo

8

mar -

rinf

8

105

sf

cato assai

8

110

sempre f

8

115

sf

repete ad libitum

RECITATIV
PRINCIPÁL KOMEDIANTŮ

(Tromba na jevišti) *f* 3 3 3 3

O-hla-šu-je-me slav-né-mu publi-kun, že se tu dnes, ja-kož-to

při slav-né pou-ti pro-vo-zo-va-ti bu-de zna-me-ni-tá, ni-kdy před tím

120

ne-ví-da-ná ko-me-di-e na pro-va-ze, na ko-ni i na ze-mi,

kdež-to zvlá-ště sleč-na Es-me-ral-da Sa-la-man-ka pro-vá-dě-ti bu-de

zna-me-ni-té a ne-slý-cha-né sko-ky, pak o-prav-do-vý je-den In-di-án z O-ta-

3 125

hi-tán-ských o-stro-vů, pa-de-sát-ti-síc mil od-sud vzdá-le-ných, po-ly-ka-ti bu-de ži-

(opravuje se) 3

dl-(é) vi-dlič-ky a no-že, na-čež pak vy-stou-pí nej-zna-me-ni-těj-ší

f *lento* 3 3

kus, to-tiž ži-vý a-me-ri-kán-ský medvěd, bu-de se pro-du-cí-ro-va-ti

Allegro

slav-né - mu pu-bli - kum se zvlá - ště dre - sí - ro - va - ný - mi kum - šty, a

ko-neč - ně se sleč-nou Sa - la - man-kou sem zvlá-ště z Frank-raj-chu při - ve - ze - ným

Moderato, a tempo
f (vážně)
 kan-ká-nem. *Allegro* Ku kte-ré-muž-to před-stave-ní slav-né pu-bli-kum,

p se vší ú - ctou a váž - no - stí se zve! Však ma - lou zkou - šku
 135

u - hli - dá slav-né o - be - cen - stvo i - hned. Ho - la! Zač - ně - te! [223]

SKOČNÁ
BALET A PRODUKCE KOMEDIANTŮ

Vivace $\text{♩} = 144$

leggerissimo

140

ff *p* *sf* *p*

145

cresc. *f* *sf*

150

155

sf *sf* *sf* *sf*

Oboe

160

p *[simile]*

165

Cl.

170

175

The musical score is written for piano and includes parts for Oboe and Clarinet. It begins with a tempo marking of 'Vivace' and a metronome indication of 144 quarter notes per minute. The key signature has one sharp (F#). The score is divided into systems, with measures 140, 145, 150, 155, 160, 165, and 170 marked at the beginning of their respective systems. Dynamics include fortissimo (ff), piano (p), sforzando (sf), and crescendo (cresc.). Performance instructions like 'leggerissimo' and '[simile]' are also present. The piano part features complex rhythmic patterns, including sixteenth and thirty-second notes, while the woodwinds play more melodic lines.

This musical score page contains six systems of music, each with a treble and bass staff. The music is in 2/4 time and features a key signature of one sharp (F#). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

- System 1:** Measures 180-185. The Tromba part enters in measure 182. Dynamic markings include *sf* and *p*.
- System 2:** Measures 186-190. The Violin part enters in measure 189. It includes first and second endings, marked "1." and "2. 190 Viol.". Dynamic markings include *sf* and *p*.
- System 3:** Measures 191-195. Dynamic markings include *sf* and *p*.
- System 4:** Measures 196-205. Dynamic markings include *sf* and *p*.
- System 5:** Measures 206-215. Dynamic markings include *sf* and *p*.
- System 6:** Measures 216-220. Dynamic markings include *sf* and *p*.

225 230

p

This system contains measures 225 to 230. The music is in a key with one flat (B-flat). The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a steady accompaniment of eighth notes. A piano (*p*) dynamic marking is present at the beginning of the system.

235

This system contains measures 235 to 240. The melodic line in the right hand continues with similar rhythmic patterns. The left hand accompaniment remains consistent.

240 245

This system contains measures 245 to 250. The musical texture and dynamics are maintained from the previous systems.

250

cresc. *sf* *f* *f*

This system contains measures 255 to 260. A crescendo (*cresc.*) is indicated, leading into a fortissimo (*sf*) section. The music becomes more intense, with the left hand playing a more active role.

265 270

sf *p*

This system contains measures 265 to 270. It begins with a fortissimo (*sf*) dynamic, which then transitions to a piano (*p*) dynamic. The melodic line in the right hand shows some chromatic movement.

275

più p

This system contains measures 275 to 280. The music concludes with a *più p* (even softer) dynamic marking. The final measures show a resolution of the melodic and harmonic tensions.

270 275

ff sf ff

This system contains measures 270 through 275. The right hand features a series of chords and eighth-note patterns, while the left hand plays a steady eighth-note accompaniment. Dynamic markings include *ff*, *sf*, and *ff*.

280

rinf. *p* *sf* *p*

This system contains measures 280 through 285. The right hand has a continuous sixteenth-note melody. The left hand plays chords and eighth notes. Dynamic markings include *rinf.*, *p*, *sf*, and *p*.

285

f *sf*

This system contains measures 285 through 290. The right hand continues with a sixteenth-note melody. The left hand plays chords and eighth notes. Dynamic markings include *f* and *sf*.

290

ff *sf* *sf* *sf*

This system contains measures 290 through 295. The right hand features a sixteenth-note melody. The left hand plays chords and eighth notes. Dynamic markings include *ff*, *sf*, *sf*, and *sf*.

295 *marcato assai*

sf *f*

This system contains measures 295 through 300. The right hand has a sixteenth-note melody. The left hand plays chords and eighth notes. Dynamic markings include *sf* and *f*. The tempo marking *marcato assai* is present.

300 305

This system contains measures 300 through 305. The right hand has a sixteenth-note melody. The left hand plays chords and eighth notes.

310 *poco a poco*

315 *crescendo*

320 *molto dim.*

325 330 *pma sempre ben marcato*

335 1. 2. *cresc.*

340 3

This image shows a page of musical notation for a piano piece, likely from a 19th-century manuscript. The page contains five systems of staves, each with a treble and bass staff joined by a brace. The notation is in a key with one sharp (F#) and a 4/4 time signature. Various musical symbols are used, including eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings such as *p* (piano), *cresc.* (crescendo), *f* (forte), *poco* (poco), *a poco cresc.* (a poco crescendo), *leggiere* (leggiero), *sf* (sforzando), and *p* (piano). Measure numbers 350, 355, 360, 365, 370, 375, 380, and 385 are visible at the top of the staves. The notation is written in a clear, elegant hand, typical of the period.

390 *sempre marcatissimo* 395

400 405

410 *rinf.* *sf* *ff*

415

8 420 425

430 435

RECITATIV
ESMERALDA, VAŠEK, PRINCIPÁL, INDIÁN

VAŠEK

f

Je-je-je-jel To bu-de he-zké! A ta-ta i-i-in-di-án-ka má he-he-hezké

ESMERALDA (Vaškovi se pokloní)

Pa-ná-ček nás ta-ké na-vští-ví? [225]

no-ži-čky! *(dolce)* A - a - a - nol

p *440*

(Esmeralda s ním mluví stranou)

Rád__ bych vi-vi-vi-děl vás na pro-va-ze! [225]

mf cresc.

INDIAN

(přikvapí)

Pa-ne prin-ci-pál, pane prin-ci-pál

ff

I. Sta-lo se vel-ké ne-ště-stí Franta se o-pil v do-lej-ší ho-spo-dě, tak - že se ne-mů-že a - ni

445

I. na no-hy po-sta-vi - ti a ne-chce dnes mer-mo-mo-cí dě-la-ti med-vě-da. Alle-

f

PRINCIPÁL

con forza

Jak-že? Jak-že? Náš nejpečnějši kus? Med-věd by nevystoupil?

gro, a tempo

450

Moderato

P. Slav-ný kankán by se neprovazoval? Ne, ne, ne, to nemůže, to nesmí být!

P. Mu-sí-me hle-da-ti ji-né-ho. Snad ně-kdo ve vsi, ně-kte-rý kluk?

INDIAN

Ten by to

455

I. vybreptal a li-dé by se nám smá-li. Kde ho také hned vzi-ti? Mu-sí bý-ti vyrostlý,

I. a-by se mu medvědí ků-že ho-di-la. Li-dé se tam už schá-ze-jí, ne-zbý-vá už a-ni ča-su

VAŠEK

Moderato, a tempo

f *>*
Ach, ta-ta u - u - mí

PRINCIPÁL

f *>*
U všech všudy, Es-me-ral-dol (Esmeralda přiskočí a mluví s ním stranou)

I.

ně - ko-ho hle-da-ti.

Moderato, a tempo

460

f *>* *p*

v. mlu - vit. Tu - tu bych si hne - hned vzal. To by-by-by-by-by by-la

p

ESMERALDA

f *>*
Mně_ se lí-bí-te, já bych

v. ra-dost, ce-ce-lá ves by-by se ko-ko-kou-ka - la.

465

E. vás ta-ké chtě - la.

V. Chtě-la by-by-by-by-by-ste mne? (k principálovi)

INDIAN To-mu by ta

PRINCIPÁL (ke komediantům)
Jdě-te a vy-hla-šuj-te

I. med-vě-di ků-že slu-še-la, ja-ko by mu by-la při-rost-la. [Φ]

(Indián a komedianti odcházejí, bubnujíce první pochod. Po skončeném pochodu komediantů, vzdalujících se do kulis, pokračuje se v recitativěch.)

P. dá-le po vsi! Já ta-dy promluví mspa-ná-čkem. No, pa- (k Vaškovi)

470 lunga pausa

(str. 212)
(Pochod na jevišti)

P. ná - čku, když se vám Es-me-ral-da lí - bí, mů-že-te ji do-sta-ti.

a tempo
P. Pojd-te s ná-mi, hraj - te ko-me-di - i a o-sta-tní se pak pod-dá sa-mo

ESMERALDA *Moderato*
VAŠEK (udiven) Má —
Ko-ko-me-di - i? Já - já to ne-ne-ne - u-mím.
P. se-bou.

E. lá-ska vás vše-mu na-u - čí!
V. Lá - ska? To je hez - ke. *[230] Allegro, a tempo*
P. Bu-de-te se

a tempo

P. mí - ti u nás do - bře. Dlu - hů (ée) pe - něz má - me vždy - cky na - zbyť, jíst a

p a tempo

(tajemně) *p sotto voce*

P. pít co hr - dlo rá - čí, a pl - nou svo - bo - du. A svo - bo - da frejkumštýřů

cresc.

485

P. znamená mnoho! Vů - bec stav ko - me - di - ant - ský je vlastně stav všech

p

f lento *p vivo* *a tempo*

P. sta - vů! kumstus kumsto - rum, jak se po latinsku praví. Skoro všickni li - dé jsou

pp *p*

490

P. *cresc.*
ví-ce méně komedianti, jen že ne každý svou komedii tak dobře prováděti u -

cresc.

ESMERALDA *f* *risoluto, a tempo*
Nu-že, můj dra-hý, přistupte k nám, má

P. mí, ja-ko my, ja-ko my!

495 *ff* *p*

E. *espress.*
lá - ska vám — bu-de sladkou od-mě - nou.

P. *mf*
Ne-bu-de-te vá-zán, u-čiň-te jen

p *p*

E. *mf*
A - no dnes, jenom dnes, a pak, můj zla-

P. zkou-šku, jenom je-dnu, je-nom dnes.

E. *f* *p*
 tou-šku, je-nom dnes, a pak, a pak bu-du va-še!

500

E. Kan-kán! Bu-de-te tan-čit,

VAŠEK

A co-co má-mám hrát? Ka-ka-kan-kán! co to je?

E. já s vá-mi a vy se mnou. Ta vás ne-po-zná!

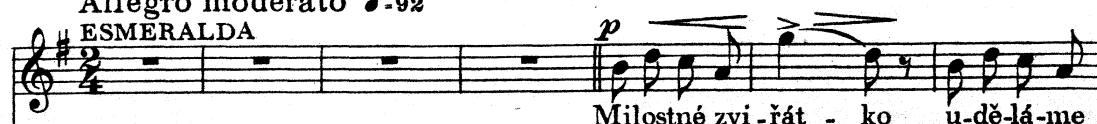
V. *f*
 Mo-mo-mo-je má - ma! [234]

505

DUETTINO
ESMERALDA, PRINCIPÁL

Allegro moderato ♩ = 92

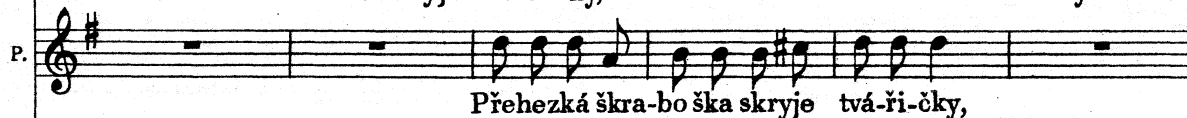
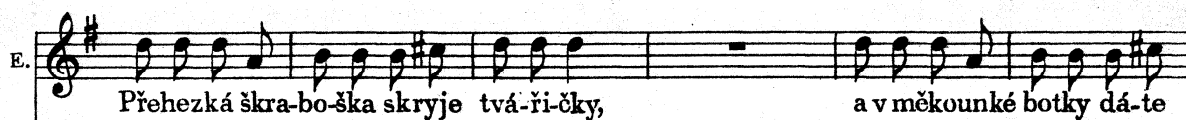
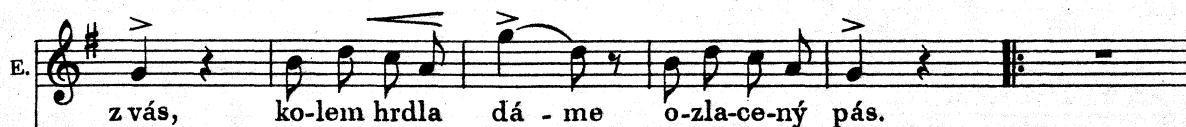
ESMERALDA

PRINCIPÁL

Allegro moderato ♩ = 92

Zviřátko

cresc.

E. no-ži-čky. Bu-de - te jak Mí - lek

P. a v měkounké botky dá-te no-ži-čky. Bu-de - te jak

525 *dolce p* 530

E. krá - sně, krásně vy-pa-dat, Svět za - já - sá, svět za -

P. Mí - lek krásně vy-pa-dat. Svět za - já - sá,

535 *p*

E. já - sá, když vás u - zří tan-co - vat, tan-co - vat.

P. když vás u - zří tan-co - vat, tancovat, tan-co-

540 *cresc.*

E. *p* Mi-lost-né zvi - řá - tko u - dě-lá-me z vás, ko-lem hr-dla dá - me

P. vat,tancovat,tancovat, zvířátko z vás, dá-me

8 *leggiero* 545

E. o-zla-ce-ný pás: *f* Z vás milostné zvi-řá - tko, z vás,

P. pás: *f* Z vás milostné zvi-řá - tko,

550

E. u - dě-lá-me z vás, u - dě-lá-me z vás! [♢] (Odejdou)

P. z vás, u - dě-lá-me z vás, u - dě-lá-me z vás! [♢]

555 560

VÝSTUP III

HÁTA, VAŠEK, MÍCHA, KECAL

RECITATIV

VAŠEK
f
 Oh, já ne-ne-nešťast-ný! Vše-vševšecky mne chtějí mi-mi-milovat a-a za-bít!

HÁTA
Moderato a tempo
 Aj, proč jsi tak smuten, Vašíčku? Buď vesel, sy-náček. O-žeň se a bu-de ti bla-ze, a

565

3 bu-de ti bla-ze na ze-mi. *3* Če-ho se bo-jíš, drahousku?

VAŠEK
f
 Já-já-já se bo-jím.

a tempo *Molto moderato frisoluto*
3 *3* *3*
570
 Vždyť se ti nic zlé-ho ne-mů-že stá-ti. Do-staneš že-nu a to je nej-lep-ší věc na

H. *svě-tě!*
KECAL

Ba vě - ru! Va-ší-ček po-de-pí-še smlouvu

VAŠEK

MÍCHA

Na-na-nač se ma-ma-mám po-de-psat?
Že si

K. a bu-de-vše-cko v po-řád-ku!

575

V. Já- já ji ne-ne-ne-nechci!

Mí. vezmeš Mařenku Krušinovou za že-nu!

QUARTETTO
HÁTA, VAŠEK, MÍCHA, KECAL

Lento $\text{♩} = 72$

HÁTA

ff *p* *ff* *p*

Aj! - Jak-že? jak-že?- nechce ji? jak-že? jak-že?

MÍCHA

ff *p* *ff* *p*

Aj! - Jak-že? jak-že?- nechce ji? jak-že? jak-že?

KECAL

ff *p* *ff* *p*

Aj! - Jak-že? jak-že?- nechce ji? jak-že? jak-že?

Lento $\text{♩} = 72$

ff *sf* *sf* *ff* *f* *sf* *sf*

550

ff *p sotto voce*

H. nechce ji? Co pak, co pak se při-ho-di-lo?

Mi. nechce ji? Co pak, co-pak se přiho-

K. nechce ji?

ff *f* *pp* *cresc.*

585

H. ti do hlavy vlo-ži-lo?

V. VAŠEK

con lamento
p O-ona by mne o-o-trá-vi-la,

Mi. ti do hlavy vlo-ži-lo?

K. ti do hlavy vlo-ži-lo?

lamentabile 595

H. *mf cresc.* *f*
Ja-ký to hlou - pý ná - -

V. (plačtivě)
ži-vo-ta mne zba - vi-la, mne zbavi - la!

Mi. *mf cresc.* *f*
Ja-ký to hlou - pý ná - -

K. *mf cresc.* *f*
Ja-ký to hlou - pý ná - -

cresc. *f*

H. *f* *ff*
pad! Mluv, kde jsi to sebral? Kde jsi to sebral?

V.

Mi. *f* *ff*
pad! Mluv, kde jsi to sebral? Kde jsi to sebral?

K. *f* *ff*
pad! Mluv, kde jsi to sebral? Kde jsi to sebral?

f *ff* *605* *dolce* *p*

H. *ff* Kdo byl ten prostopášník?

V. *pp* (tajemně) Mně to ně-ně-někdo dnes po - - ví-dal.

Ml. *ff* Kdo byl ten prostopášník?

K. *ff* Kdo byl ten prostopášník?

p *ff* 610

H.

V. *p* Ja - kás pa-nen - ka, ja -

Ml.

K.

dolce *p*

H. *f* A co ti po-vě-dě-la?

V. kás pa-nen-ka.

M. *f* A co ti po-vě-dě-la?

K. *f* A co ti po-vě-dě-la?

615 *p*

V. *dolce* Je he - zoun -

dolce

V. ká, je he - zoun - ká, mne rá - da má, mne rá - da

620

HÁTA

A znáš-li ji? (odběhne)

V. má. Ne - ne-znám. (250)

625

pp

pp

Più mosso $\text{♩} = 144$

H. MÍCHA V tom vě-zí ná-ký podvod. V tom vě-zí ná-ký

p *p* *cresc.* *cresc.*

KECAL V tom vě-zí ná-ký podvod. V tom vě-zí ná-ký

p *cresc.* *cresc.*

V tom vě-zí ná-ký podvod. V tom vě-zí ná-ký podvod,

Più mosso $\text{♩} = 144$

630

pp *cresc.* *molto cresc.*

H. podvod, ne-ní, ne-ní v tom ni-kdo ji - ný, než ten pa-cho-lek sám, ne - ní,

M. podvod, ne-ní, ne-ní v tom ni-kdo ji - ný, než ten pa-cho-lek sám, ne - ní,

K. ne-ní, ne-ní v tom ni-kdo ji - ný, než ten pa-cho-lek sám, ne - ní,

635

f *f* *f* *f* *p* *f* *f* *f*

H. *p* ne-ní v tom ni-kdo ji - ný, než ten pa-cho-lek sám.

M. *p* ne-ní v tom ni-kdo ji - ný, než ten pa-cho-lek sám.

K. *p* ne-ní v tom ni-kdo ji - ný, než ten pa-cho-lek sám. Já vše-cko vyzkou-
640

sf *p* *p* *f sf*

H. *p* V tom vě-zí ná-ký

M. *p* V tom vě-zí ná-ký

K. *p* mám, já vše-cko vy-zkou-mám. V tom vě-zí ná-ký podvod.

pp

H. *cresc.* *ff* podvod. V tom vě-zí ná-ký podvod. Ne-ní, ne-ní v tom ni-kdo

M. *cresc.* *ff* podvod. V tom vě-zí ná-ký podvod. Ne-ní, ne-ní v tom ni-kdo

K. *ff* V tom vě-zí ná-ký podvod. Ne-ní, ne-ní v tom ni-kdo

645 *cresc.* *ff*

H. *p* *ff* *p*
 ji - ný, než ten pa-cho-lek sám. Ne - ní, ne-ní v tom ni-kdo - ji - ný, než
 M. *p* *ff* *p*
 ji - ný, než ten pa-cho-lek sám. Ne - ní, ne-ní v tom ni-kdo ji - ný, než
 K. *p* *ff* *p*
 ji - ný, než ten pa-cho-lek sám. Ne - ní, ne-ní v tom ni-kdo ji - ný, než

650

H. *ff*
 ten pa-cho-lek sám.
 M. *ff* *On*
 ten pa-cho-lek sám.
 K. *f* *ff* *On*
 ten pa-cho-lek sám. Já vše-cko vy-zkou-mám, já vše-cko vy-zkou-mám. Já

655

H. *sf*
 vše-cko vy-zkou-má, on vše-cko vy-zkou-má, on vše-cko vy-zkou-má. [249]
 M. *sf*
 vše-cko vy-zkou-má, on vše-cko vy-zkou-má, on vše-cko vy-zkou-má. [249]
 K. *sf*
 vše-cko vy-zkou-mám, já vše-cko vy-zkou-mám, já vše-cko vy-zkou-mám.

660 665

VÝSTUP IV

MAŘENKA, LUDMILA, KRUŠINA
PŘEDEŠLÍ BEZ VAŠKA

MAŘENKA (rychle přikvapí. Za ní též otec Krušina a matka Ludmila.) *f* **Agitato**

Nel Nel

f *f sempre*

670

M. *Più moderato* *p* **espressivo**

ne, ne, ne, ne, ne, ne, — tomu ne - vě - - - řím, pou - hé to šá - le -

p *subito p*

675

M. ní, pou - hé to šá - le - ní, můj dra - hý Je - ní - - ček bezbožný

680

M. tak, bez-bož-ný ne - - ní.
KRUŠINA *mf* A přec to prav-da je.

p 685

Kru. *cresc. accel.*
KECAL Že Je - ník ji pro - dal.
O čem po-chy-bu - je? Viz,

cresc. ed accelerando

K. *ff* zde se po-de - psal, viz, zde se po-de - psal.

690 *ff marcato*

K. *ff* *695* *700*

Tři sta mu vy - pla - tí - me

K. *Meno allegro* *705*

a tak se ho spro - stí - me.

MAŘENKA

Ó, ha-ne-bné to šá - le - ní! Ó, mužské srdce

colla parte *710* *dolce* *715 colla parte*

M. *Tempo di duetto* *p* *720*

klannél Sám při - sa-

dolcissimo *pp*

M. *cresc.* *f*
 hal, že ce - lý svět by o - bě - to - val, za

M. *rit.* *la tempo*
 mne, za mne, za mne!

sf rit. *p* *pp* *dim.*

KRUŠINA *largamente*

mf
 Nuž, u - tiš se, Ma-řen - ko, aspoňs ho po-zna-la a víš, jak jsi sev ni-

Kru. *mf* *f*
 lém — svém trpce zkla-ma-la.

KECAL
 Nuž, podepiš, panenka i Va-ší - ček

rinf.

LUDMILA

f *< >*

Aj, viz-te, ta-mo za-se na hrá-zi ze-vlu-jel

K. *< >*

kde je?

p

MAŘENKA

f *p*

Já ni-kdy ne-pod-pí-šu, já ne-chci Va-ška mít,

745

sf *f* *p*

Listesso tempo ♩ = 68

dolce

M. ra-dě - ji sa-mo-tin - ká chci, chci věč-ně věr - ně žít,

750

p *sf* *p* *f*

con intimo sentimento

lento

mezza voce e dolcissimo

Listesso tempo

M. chci věč-ně věr - ně žít, chci věč-ně věr - ně žít! [25a]

755 *sf* *lento* *pp* *pp dolce*

LUDMILA
p
 Ne-dá se ji - nak dě-lat, to mu-sí, mu-sí, to mu-sí být.

HÁTA
p
 Ne-dá se ji - nak dě-lat, to mu-sí, mu-sí, to mu-sí být.

KRUŠINA
p
 Ne-dá se ji - nak dě-lat, to mu-sí, mu-sí, to mu-sí být.

MÍCHA
p
 Ne-dá se ji - nak dě-lat, to mu-sí, mu-sí, to mu-sí být.

KECAL
p
 Ne-dá se ji - nak dě-lat, to mu-sí, mu-sí, to mu-sí být.

760

Più mosso (volá) *f*

765 *assai legato* *pp* Hej, Vaš-ku! Hej, *770* *cresc.*

K. Va-šič-ku! Hej, Vaš-ku! Hej, Va-šič-ku! Pojď sěmpak na chvíličku! *775*

- al - *f*

VÝSTUP V

VAŠEK, PŘEDEŠLÍ

VAŠEK *mf*

Co - co - co - co po - řá - de chce - te?

cresc

LUDMILA *p*

Ma - řen - ka že to by - la?

HÁTA *f*

(spatří Mařenku)

Ma - řen - ka že to by - la?

V. *ff*

A ta - ta-ta-ta to byl! a ta-ta-ta-ta-ta- *ff*

KRUŠINA *p*

Ma - řen - ka že to by - la?

MÍCHA *p*

Ma - řen - ka že to by - la?

KECAL *p*

Ma - řen - ka že to by - la?

730

ff *p* *ff* *f*

Più allegro

L. *p* co tě tak po-stra - ši - la?

H. *p* co tě tak po-stra - ši - la?

V. ta to by-lal *f* Ta- ta

Kru. *p* co tě tak po-stra - ši - la?

Ml. *p* co tě tak po-stra - ši - la?

K. *p* co tě tak po-stra - ši - la?

785 *Più allegro*

L.

H.

V. mi po-ví - da - la, že by mě mi-lo - va - la, že by mě mi-mi - lo - va -

Kru.

Ml.

K.

790

Presto *ff* Δ

L. Nuž, to je Ma-řen - ka, bu-dou - cí že-na tvá, nuž, to je Ma-

H. Nuž, to je Ma-řen - ka, bu-dou - cí že-na tvá, nuž, to je Ma-

V. la. *ff* Δ

Kru. Nuž, to je Ma-řen - ka, bu-dou - cí že-na tvá, nuž, to je Ma-

Mí. Nuž, to je Ma-řen - ka, bu-dou - cí že-na tvá, nuž, to je Ma-

K. Nuž, to je Ma-řen - ka, bu-dou - cí že-na tvá, nuž, to je Ma-

Presto *ff* Δ 795

fff

L. řen - ka, bu - dou - cí že-na tvá, bu - - dou - cí že - na tvá, bu -

H. řen - ka, bu - dou - cí že-na tvá, bu - - dou - cí že - na tvá, bu -

V. Ta - ta - se mi lí - bí, ta - ta - se mi lí -

Kru. řen - ka, bu - dou - cí že-na tvá, bu - - dou - cí že - na tvá, bu -

Mí. řen - ka, bu - dou - cí že-na tvá, bu - - dou - cí že - na tvá, bu -

K. řen - ka, bu - dou - cí že-na tvá, bu - - dou - cí že - na tvá, bu -

800 *fff* 805

L. dou - cí že - na tvál!

H. dou - cí že - na tvál!

V. bí, ta - ta se mi lí - bí. [odejde] [305]

Kru. dou - cí že - na tvál!

Mí. dou - cí že - na tvál!

K. dou - cí že - na tvál!

810

KECAL

ff

Tak te-dy bez pro-ce-sů a be-ze všech ex-ce-sů pod-piš-te smlouvu

815

Moderato

MAŘENKA (pláče)

Tak mne nechte chví - li, já si roz-my-slím! [259]

V. *mf* *rit.*

hned!

Moderato

820

espressivo

825

Cl.

SEXTETTO

MAŘENKA, LUDMILA, HÁTA, KRUŠINA, MÍCHA, KECAL

Lento, ma non troppo $\text{♩} = 68$

LUDMILA

pp dolce
ben cantando

HÁTA

Rozmysli si, Ma-

KRUŠINA

pp dolce

Rozmysli si, Ma-

KECAL

pp dolce

Rozmysli si, Ma-

Lento, ma non troppo $\text{♩} = 68$

830

L. řen - ko, rozmysli, rozmysli si, Ma - řen - ko, rozmysli, na své

H. Rozmysli - sil rozmysli - si,

Kru. řen - ko, rozmysli, rozmysli si, Ma - řen - ko, rozmysli, na své

K. řen - ko, rozmysli, rozmysli si, Ma - řen - ko, rozmysli, na své

Fag. Cor. 835

rit. [a tempo] pp dolcissimo

L. štěstí do-bře po-my - sli, na své ště - stí, na své ště - stí do-bře po-my-

H.

Kru. štěstí do-bře po-my - sli, na své ště - stí, na své ště - stí do-bře po-my-

Mí.

K. štěstí do-bře po-my - sli, na své ště - stí, na své ště - stí do-bře po-my-

rit. [a tempo] pp dolcissimo

rit. pp dolcissimo

840

L. slil *mp* Roz-my - sli si, Ma-řen - ko,

H. *pp* Rozmysli si, Ma-řen - ko, roz-my-sli, rozmysli si, Ma-

Kru. slil *mp* Rozmysli - si,

Mí. *mp* Rozmysli si, Ma-řen - ko, roz-my-sli, rozmysli si, Ma-

K. *pp* slil Rozmysli si, Ma-řen - ko, roz-my-sli, rozmysli si, Ma-

845 Cor.

L. roz - - - my-sli - si, na své ště - stí do-bře po-my - sli,

H. řen - ko, roz-my-sli, na své ště - stí do-bře po-my - sli,

Kru. roz-my-sli - si, na své ště - stí do-bře po-my - sli,

Ml. řen - ko, roz-my-sli, na své ště - stí do-bře po-my - sli,

K. řen - ko, roz-my-sli, na své ště - stí do-bře po-my - sli,

850

L. *mp* na své ště - stí, na své ště - stí do-bře po-my - sli! *mf* *cresc.* Máš ce-stu

H. *mp* na své ště - stí, na své ště - stí do-bře po-my - sli! *mf* Máš ce-stu

Kru. *pp* na své ště - stí, na své ště - stí do-bře po-my - sli! *mf* Máš ce-stu

Ml. *pp* na své ště - stí, na své ště - stí do-bře po-my - sli! *mf* Máš ce-stu

K. *pp* na své ště - stí, na své ště - stí do-bře po-my - sli! *mf* Máš ce-stu

Cor. 855

L. před sebou pře - vá - - bi - vou, máš ce-stu před se-bou pře -
H. před sebou pře - vá - - bi - vou, máš ce-stu před se-bou pře -
Kru. před sebou pře - vá - bi - - vou, máš ce-stu před se-bou pře -
Ml. před sebou pře - vá - bi - vou, máš ce-stu před se-bou pře -
K. před sebou pře - vá - bi - - vou, máš ce-stu před se-bou pře -

L. vá - - bi - vou, ne - - dej se, nedej se světi své - hla-vo-stí
H. vá - - bi - vou, ne - - dej se, nedej se světi své - hla-vo-stí
Kru. vá - - bi - vou, ne - dej se svě-ti své -
Ml. vá - - bi - vou, ne - dej se svě-ti své -
K. vá - - bi - vou, ne - dej se svě-ti své -

più f

L. svou, ne-dej se své-sti své - hla-vo-stí

H. svou, ne-dej se své-sti své - hla-vo-stí

Kru. - hla-vo-stí svou, *più f* ne - dej se své-sti své -

Mi. - hla-vo-stí svou, *più f* ne - - - dej se své-sti své -

K. - hla-vo-stí svou, *più f* ne - dej se své-sti své -

870

p dolce

L. svou, roz - - my - sli si, pa-nen-ko, roz -

H. svou, *espress.* roz - my - sli si, pa-nen-ko, roz -

Kru. - hla-vo-stí svou, *p* roz - - my - - sli si, pa-nen-ko, roz -

Mi. - hla-vo-stí svou, *p* roz - - my - - sli si, pa-nen-ko, roz -

K. - hla-vo-stí svou, *p* roz - - my - - sli si, pa-nen-ko, roz -

p

VÝSTUP VI

MAŘENKA

(sama)

Lento
MAŘENKA

Och, ja-ký

žal ja-ký to žal, když srdce o-kla - má - nol Však pře-ce

je-ště nevě-řím, ač sto-jí tam na-psá-no. Ne-

vě-řím, až s ním promluví-m. Snad a-ni o tom

p dolce

con grand espressione

M. *f* ne - ví! O, kých se mi v nes-ná - zi té sku-te -

905

f non veloce Moderato assai $\text{♩} = 60$

M. čná, sku-te-čná — pra-vda zje - ví -

910

M.

915

Andante *p dolco e molto espress.*

M. Ten lá - sky sen, jak

espress.

M. *piüf*

krá - sný byl, ten

dim. 920 *pp mf*

M. lá - sky sen, jak krás - ný byl,

925 *pp* *p* *dim.*

M. *con anima*

jak na - děj - ně roz - kví -

M. tall A nad u - bo - hým srd - cem mým co

930

M. *ti - chá hvěz - da sví - tal, a nad u - bo - hým*

935

M. *srd - cem mým co ti - chá hvěz - da sví - tal.*

rit. [a tempo]

M.

dolci ss.

940

pp

M. *dolce*

Jak bla - hý ži - vot s mi - len - cem v snu tom - to jsem si pře -

M. *mf*
 dla! Tu o-sud při-vál vi - chři-ci a
 945 *sf*

M. *f sf con affetto*
 rů - že lá - sky sva-dla. Ne, ne - ní
 950 *sf più moto*

M. *affettuoso poco accel.*
 mo-žný ta - ký klam, ne, ne, ne, ne, ne, ne - ní,
ff accel.

M. *doloroso, poco languentando* *mf doloroso*
 ne - ní možný ta - ký klam! Tent smutnou by byl
 955 *rall.* *p* *p*

M. *mf*
 ra - nou, a roz-pla-ka - la by se zem nad
cresc.

M. *f*
 lá - - - skou *dim.* po-cho - va - nou, nad
960 *f* *f* *f* *f*

M. *f* *molto rall.*
 lá - - - skou, lá - - - skou po-cho - va -
965 *molto rall.*

M. *[a tempo]*
 noul
[a tempo] *dim.*
p

M. *mf* (zádušně) Ten lá - sky sen,

970 *pp* *dim.*

M. jak

975 *pp*

M. *espress.* krá - - - sný byl! A nad u - bo-hým

M. *piu f* srd - cem mým co ti - chá hvě - zda sví - tal, co

980

M. *molto rit.* *[a tempo]* *f*

ti - chá hvě - zda sví - tall Ten

f *rit.* *mp* *mp* *dolciss.*

M. *sf* *p dolciss.*

lá - - - sky sen, jak

985 *rinf* *ff* *sf* *molto dim.* *p*

M. *rall.* *smorz.* *ppp*

krá - - sný byl

990 *pp dolciss.* *pp*

M.

cresc. *ff*

[Ped.] [✱]

VÝSTUP VII

MAŘENKA, JENÍK

Allegro

JENÍK (přikvapí)

995

cresc. ***ff***

con anima ***f***

J. Ma-řen-ko má, Ma-řen-ko má, ty hvěz-do mé-ho ži-tí

1000 1005

Recitativ

J. Ó, mluv, jak sto-jí na-še věc a če-ho se na-dí-

1010

MAŘENKA

J. ti? *Vélocé* Jdiž pak! Ty jsi mne o-klá-mal, tys hanebně se cho-

1015

Moderato

M. *val!*

p

sf *p*

sf

Recitativ

M. Kterakjsi sní-žil se-be sám, že jsi mé srd-ce pro-dal!

1020

sf *p*

sf

M. *f* *con forza*

1025

sf *p*

sf

Mluv! Je to

M. *pausa* *energico* *sf* **Allegro**

pravda, či-li nic?— A-no, neb ne- ni slo-va víc!

1030

rin ff *sf*

Moderato, a tempo

JENÍK *p tranquillo* MAŘENKA *f sempre energico*

Jen do-vol, bychti vy-lo-žil! Já ne-chci žádných vý-kla-dů. Rci,

1035

M. *prav-di-vě-li psá-no?*

Vivo Risoluto

JENÍK *f risoluto*

Nuž, te-dy- a-nol a-nol a-nol

1040

Lento sostenuto

MAŘENKA *p flebile*

Nuž, te-dy jdi a ne-ob-jev se mi před tvá-ří

1045

(pláče) JENÍK *p* *con grand'espressione* *sf*

M. vi - ce! Jen do-vol mi, bych zu - lí - bal tvé krás - né, dra - hé

1050 *rin* *f*

MAŘENKA *pp* *f* *Allegro vivo parlando*

J. Na - ší už lás - ky ko-nec je, a já - já si vez-mu

li - - ce! *rit.*

1055 *Allegro vivo*

M. Vaš-ka!

J. *f* (směje se)

Ha ha ha ha, ha ha ha ha, aj, toť by

p

più f *cresc.*

J. by - la, ha ha ha ha, toť by by - la, ha ha ha ha, roz - koš - ná,

1060 *cresc.* *f* *sf*

MAŘENKA *f*

J. ve - se - lá vě - ru, ve - se - lá fraš - ka! Tak?

1065 *sempre cresc.* *sf* *ff* *sf*

JENÍK

M. ty se ješ - tě vy - smě - ješ? Mámt vě - ru proč se smá - ti_ Jen

1070 *ff*

MAŘENKA *f* *lento*

Já ne - chci po - slou - cha - ti!

do - vol, bych ti vy - lo - žil!

1075 *f*

JENÍK

p
Tak tvr-do-šij - ná, dív-ko, jsi, že
1880

mf

J. nechceš pravdu zvě-dět, že nechceš pravdu zvě-dět? Což
1895

mf *p*

dolce
I. mo-hl bych do tvá-ří tvých tak smě-le, při-mo hle-dět? tak tvr-do-šij - ná,
1090

dolce

MAŘENKA

Più vivo

leggero

Tak o - še-met - ný muž jsi ty, ne -
1055

J. dív - ko, jsi, že ne-chceš prav-du zvě-dět.

M. *tran-*
 chci o to-bě vě-dět, 1100 ne-chci o to-bě vě-dět, ni

M. *quillo*
 do fa-leš-ných tvá-ří tvých co ži-va ví-ce hle-dět! Tak o-še-met-ný
 1105
dolce

M. *Tempo I.*
 muž jsi ty, ne-chci o to-bě vě-dět!
 JENÍK
 1110 Tak tvr-do-šij - ná - dív - ko jsi, že
p

M. *Più vivo*
 Tak o-še-met-ný muž jsi ty, ne-chci o to-bě
 J. nechceš pravdu zvě-dět?
 1115
p leggiero

M. vě-dět, ne - chci o to - bě vě-dět, ne-chci o to - bě vě-dět,
JENÍK

Což

1120

M. *Meno vivo*
ni do fa-leš-ných tvá-ří tvých co ži - va - ví - ce

J. *dolce*
mo - hl bych do tvá - ří tvých tak sně - le - při-mo hle - dět? Tak

1125

M. *Meno vivo*

M. *Più vivo leggiero*
hle-dět. Tak o - - -

J. *Più vivo*
tvr - do-šij - ná, dív - ko jsi, že ne - chceš pravdu zvě - dět, *p*

1130

M. *cresc.* - - - še - met-ný muž jsi ty, tak ne - chci o to - bě vě - dět, ne -

J. že ne - chceš prav - du zvě - - - dět, *cresc.* *sf*

1135

M. *f sempre cresc.* chci o to - bě vě - dět, ne - chci vě - dět, ne - chci vě - dět, ne - chci

J. *f* tak tvr - do - šíj - ná, div - ko, jsi, tak tvr - do - šíj - ná, div - ko, jsi, tak tvr - do - šíj - ná, div - ko, jsi, že

1140

M. *[Tempo I]* vě - dět, ne - chci vě - dět!

J. ne - chceš pravdu, ne - chceš pravdu zvě - dět! *[Tempo I]* *sf* *sf* *sf*

1145

VÝSTUP VIII

MAŘENKA, JENÍK, KECAL

RECITATIV

KECAL (přikvapí)

Hle, hle! Chas-ní-ku, če-káš už na pe - ní - ze? No, měj jen ma-lé str - pe - ní.

MAŘENKA

Ha! té

Jak bu - de smlou - va po - de - psá - na, bu - deš vy - pla - cen na krej - car.

1150

ha-neb-no-stil!

No, a ty, Ma-řen-ko? Vez-meš si sy - na Mí-cho - va?

JENÍK

Toť se ro-zu-mí, že si ho vez-me a ni-kdo ji-ný ji do-sta-ti ne-smí, na to

sf *p* 1155

MAŘENKA

Tys ha-neb-ník a lhář!

při - sa-hám!

KECAL

Tys hod-ný hoch a máš z to-ho ro-zum! [282]

sf *p* *sf*

Ne, ne, teď zrov-na ne, ne-vez-mu si ho, a kdy-bych mě-la u -

risoluto *p più lento* 1160

sf *sf* *sf* *sf* *p*

M. *mří - ti!*
JENÍK *(k dohazovači)*
p dolce
Co mi dá - te, když ji pře-mlu - vím, a - by si vza - la sy - na
Moderato

M. *f*
Jak - že? ty mne ješ - tě chceš k tomu pře-mlou - va - ti?
J. *Mi - cho - va?*
1105
f

Molto moderato
con tutta la forza e somma con dolore
M. *(Dá se do pláče)*
Ne, ta - ko - vé - ho ně - co svět je - ště ne - vi - děl a ne - sly - šel!
f *p* *ff*

TERZETTO

MAŘENKA, JENÍK, KECAL

Moderato assai ♩ = 72

JENÍK

p con sentimento

U - tiš se, u - tiš se,

dív - ko, u - tiš se, u - tiš se a dů - vě - řuj v slova má!

Vždyť ne - víš, ja - ké za tím vším se ště - stí pro tě cho - vá! Syn Mí - chův, syn

Mí - chův te - be mi - lu - je, jak ni - kdo na tom svě - tě.

dolce *cresc.*

I věř, že z to-ho sňat-ku ti pl-no bla-ha vy-kve-te, ti

1195

cresc.

rit. *[a tempo]* *p*

pl-nobla-ha vy-kve-te. U - tiš se, dív - ko, u-tiš se,

1200

rit. *p* *f* *p* *mf*

f *rit.*

u - tiš se a dů-vě-řuj v slo-va má, a dů-vě-řuj v slo-va

1205

p *f* *rit.*

MAŘENKA *[a tempo]* *f* *rall.*

Ó bo - že, ó bo - že, slo-va tvá mne vě-ru u - smr - cu -

mál! *[a tempo]*

1210

p *espressivo*

[a tempo]

M. *ji. mf* KECAL

Já ne-slyšel jsem moudřejších, já neslyšel jsem moudřejších a všemu, vše-mu při-svěd-ču-

[a tempo] 1215 *sf*

M. *Listesso tempo, ma moderato mf*

K. Já přivolám sem

ji. Ted', ted', ted', ted' přivedu sem ro-di-če

Listesso tempo, ma moderato 1220

M. ro-di-če a svědky svo-je zná - mé

JENÍK *mf* Ted' přiveďte sem ro-di-če a svědky za-vo -

K. a svědky za-vo - lá - me 1225

M. *mf*
a o-ka-m-že-ní tra-pné - mu, a
J. lá - me, a ce-lé ko-me-di-i té,
K. a všemu tomu z-drá - há - ní, a všemu tomu, všemu tomu

M. o-ka-m-že-ní tra-pné - mu už ko-nec u-dě-lá -
J. *mf* a ce-lé ko-me-di - i té už ko-nec u-dě-lá -
K. z-drá - há - ní už ko-nec u-dě-lá - me, už ko-nec u-dě-
1230

M. *f* me, a o-ka-m-že-ní tra-pné - mu už ko-nec, ko-nec u-dě-lá - me. Teď, *p*
J. *f* me, a ce-lé ko-me-di - i té už ko-nec, ko-nec u-dě-lá - me. Teď, *p*
K. *f* lá-me, a všemu tomu z-drá-há - ní už ko-nec, ko-nec u-dě-lá - me. Teď přivedu sem
1235 *p*

M. *più p*
 ted' při - vo - lám sem ro - di - če, při - vo -
 J. *più p*
 ted' při - ved' - te sem ro - di - če, při - ved' -
 K. *più p*
 ro - di - če a svědky za - vo - lá - me a všemu to - mu zdrá - há - ní už konec u - dě -

M. *pp*
 lám, *pp* při - vo - lám ro - di - čel
 J. *pp*
 te, *pp* při - ved' - te ro - di - čel
 K. *pp*
 lá - me, všemu to - mu, všemu to - mu, všemu to - mu konec u - dě - lá -

1240

M. Recit. *f*
 J. Recit. Jdíl Co tu je - ště chceš? [287]
 K. Což je - ště nepochopu - ješ? [289] (poodstoupí stranou)
 me. (odejde) [290]

1245

VÝSTUP IX

MAŘENKA, LUDMILA, HÁTA, JENÍK, KRUŠINA, MÍCHA, KECAL, SBOR LIDU

FINALE

Allegro vivo $\text{♩} = 104$

1250

pp *pp* *cresc.*

1255

cresc.

SBOR

S. A. Jak jsi se, Ma-řen-ko, roz-mys-li - la? Mluv! mluv! roz-mys-li - la,

T. B.

1260

S. A. mluv, mluv, roz-mys-li - la, by se věc do-bře u - kon - či - la, u -

T. B.

1265

S. A. kon - či - la, by se věc do-bře u - kon - či - la, jak jsi se, Ma-řen-ko,

T. B.

1270

S. A. roz-mys-li - la? Mluv! mluv! Jak jsi se roz-mys-li - la, mluv,

T. B.

S. A. jak jsi se roz-mys-li - la, Ma - řen - ko, mluv!

T. B.

1275

cresc.

cresc.

ff

MAŘENKA (stranou pro sebe)

f *mf*

Já po-mstím se a u - či - ním, v co on snad

1280

sf *sub p*

M. sám ne - vě - řil. Ó, kři - vě,

1285

più p

M. kři - vě, Je - ní - ku, jsi stře - ly své za - mě - řil. Já —

1290

cresc. *sf* (kostatním) *ff*

M. — u - či - ním, jak žá - dá - te! [292]

1295 1300

ff *sf* *sf* *sf* *ff*

SBOR

S. A. *ff* Bud' zdra - va, Ma - řen - ko! Tak ko - nec vše - mu

T. B. *ff*

S. A. roz - bro - - ji a sva - ba hned se vy - stro - ji, a

T. B.

1305

cresc.

S. A. sva - ba hned se vy - stro - ji! [295]

T. B.

1310

ff

JENÍK (předstoupí)

Ba, sva - ta se vy - stro - jí hned a ve - se - lit, a

1315

sempre f

ve - se - lit se bu - de svět!

1320

cresc.

HÁTA (v úžasu) *f* Moderato ♩ = 88

Hle, Je-ník! Kde se ta - dy vzal?

MÍCHA (v úžasu) *f* Nuž, ot - če,

Hle, Je-ník! Kde se ta - dy vzal? [294]

1325

Moderato ♩ = 88

sf *p*

do - sti dlou - ho jsem - se v ci - zi - ně už po - tlou - kal. Jeť, tu - ším, svr - cho - vaný

1330

espressione *rit.* *[a tempo]* KECAL *mf*

J. čas, bych do-mů se po-di-val zas. 1335 Aj, pravda-li, či pou-hý sen, že

rit. *p*

K. spro-stý, chu-dý chas-ník ten jest Je-ník, star-ší Mí-chův syn? 1340 Vždyť

cresc.

JENÍK

J. Vskutku jsem ot-ce Mí-chy syn, jak vi-dí-te.

K. pra-ve - no, že jest vo - jín! [293]

f *p*

J. Ač ne vo-jín, přec mno-ho bo-jů so-su-dem na ces-tách svých pod-stou-pil 1345

HÁTA

f
Aj, měl jsi ješ-tě ča-su dost k svému po-tu-lo-vá - ní!

J. jsem. Aj, vímť

1350

p
já bez há - dá - ní, že ví - ta - ný vám ne - jsem host. Však

p

espressivo molto
ne-ško-dí! toť ma-lič-kost! Jen když k své mi - lé - prá - vo mám, ja

1355 *cresc.* *f* *sf*

HÁTA *[a tempo]*

rit. *[a tempo]* To ne-pla-tí, to pod-vod jest! [204]

J. sy-nem ot-ce Mí-chy sám! Ne pod-vod, pou-há je-nom

1360 *p rit.* *p [a tempo]*

J. *ff*
lest. Co psá - no je, to psá - no! Hle, jsme tu dva,
1365 *ff* *sf* *rin f*

J. *energico*
kte - ré - mu z nás dá sa - ma Ma - řen - ka svůj hlas, to - mu buď ště - stí
1370 *ff* *sf*

MAŘENKA (radostně)
con fuoco
J. *ff*
přá - no! [295] Ach, teď jsem tě po - cho - pi - la, Je - nič - ku můj! Jsem

M. *Vivace* $\text{♩} = 92$
tvá! 1375 jsem tvá! [295] *leggierissimo e sempre staccato*
sf *pp*

KECAL

mf

Aj, pro-hna - ný to člo-věk

1380

K. jest. Již po-ra-žen jsem vša - dy, aj, pro-hna-

K. ný to člo-věk jest, již po-ra-žen jsem

1385

K. vša - dy! O re-pu - ta-ci mou a čest mne při-pra-

1390

K. *mf*
vi - la je - ho lest, o re - pu - ta - ci mou a čest mne při - pravi - la je - ho
cresc.

MÍCHA (k dohazovači)
Ta va - še
lest! Ne - vím, ne - vím si vě - ru ra - dy! [297]
cresc. 1395 *p*

HÁTA
Barce-me
MI. mou - drost vás na chví - li o - pu - sti - la! [299]
p

H. při - mo: hlou - pá věc, hlou - pá věc se vám tu při - ho -
1400

MAŘENKA *f*

Ta va-še mou - drost, ta va-še mou - drost vás na

H.

JENÍK *f*

Ta va-še mou - drost, ta va-še mou - drost vás na

S.

A. Ha ha ha ha, ha ha ha ha, ba hlou-pá věc, ba hlou-pá

T.

B. Ha ha ha ha, ha ha ha ha, ba hlou-pá

1405

M. chví - li o - pu - sti - la!

H. Ba, rce-me pří - mo: hlou-pá

J. chví - li o - pu - sti - la!

S. věc se vám při-ho-di - la, ha ha ha ha, ha ha ha ha,

A. *più f*

T. věc se vám při-ho-di - la, ha ha ha ha, ha ha ha

B. *più f*

LUDMILA

p
Ta

H.
věc, hlou-pá věc se vám tu při-ho-di - la. [299]

KRUŠINA

p
Ta

S.
A.
ba hlou-pá věc, ba hlou-pá věc se vám při - ho-di - la.

T.
B.
ha, ba hlou-pá věc se vám při - ho-di - la.

f *1410* *leggiero* *p*

espress.

L.
va - še mou-drost vás na chví - li o - pu -

espress.

Kru.
va - še mou-drost vás na chví - li o - pu -

S.
A.
T.
B.

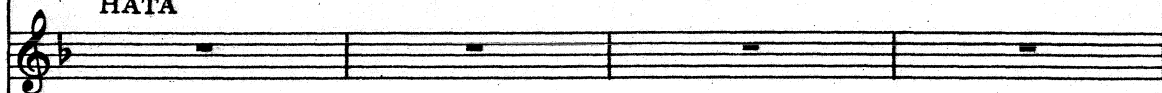
MAŘENKA
mf espr.

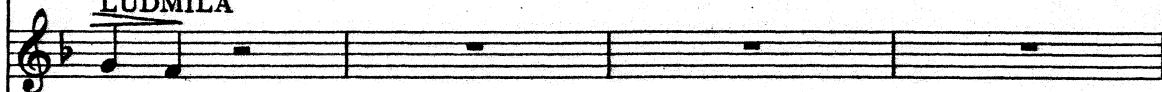
JENÍK
mf espr.

HÁTA

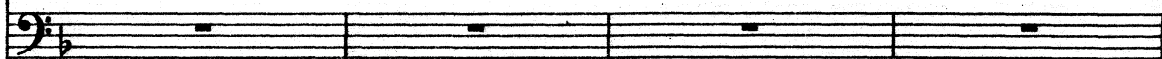

LUDMILA

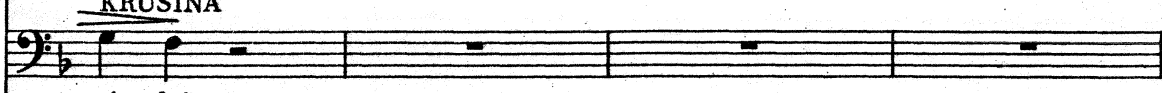

sti - lal

MÍCHA

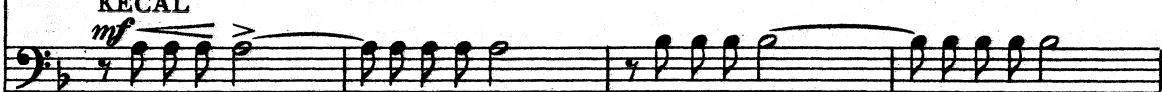

KRUŠINA

sti - lal

KECAL

Aj, prohnáný — to člověk jest, aj, prohnáný — to člověk jest,

Ha ha ha ha, ha ha ha ha, ha ha ha ha, ha ha ha

M. *sti - la!*

J. *sti - la!*

H.

L.

Mf.

Kru.

K. *cresc.*
již poražen — jsem vša - dy, o re - pu - ta - ci mou čest mne připravila je - ho

S. *cresc.*
ha, ba, hloupá věc se vám, se vám při - ho - di -

T. *cresc.*
ba hloupá věc se vám

B.

1420

cresc.

M.

J.

H. *f* *cresc.*
Ba, rce-me při-mo:hlou-pá věc se vám tu při-ho-di-la,

L. *f* *cresc.*
Ba, rce-me při-mo:hlou-pá věc se vám tu při-ho-di-la,

Mí. *f* *cresc.*
Ba, rce-me při-mo:hlou-pá věc se vám tu při-ho-di-la,

Kru. *f* *cresc.*
Ba, rce-me při-mo:hlou-pá věc se vám tu při-ho-di-la,

K. *f* *cresc.*
lest. Aj, prohnáný to člověk jest, aj, prohnáný to člověk

S. *f* *cresc.*
A. la. Ha,ha,ha,ha, ha,ha,ha,ha, ha,ha,ha,ha, ha,ha,ha, ha,

T. *f* *cresc.*
B.

f *sempre* *crescendo* 1425

M. *f* *cresc.* *ff*
Ta va - še mou - - drost vás

J. *f* *cresc.* *ff*
Ta va - še mou - - drost vás

H. *cresc.* *ff*
hlou - pá věc, ba, hlou - pá věc se vám, se

L. *cresc.* *ff*
hlou - pá věc, ba, hlou - pá věc se vám, se

Ml. *cresc.* *ff*
hlou - pá věc, ba, hlou - pá věc se vám, se

Kru. *cresc.* *ff*
hlou - pá věc, ba, hlou - pá věc se vám, se

K. *cresc.* *ff*
jest, o re-pu-ta-ci mou a čest mne při-pra-vi-la je-ho lest, o re-pu-ta-ci mou a

S. *ff*
hlou - pá věc se vám

A. *f* *ff*
hlou - pá věc se vám

T. *f* *ff*
hlou - pá věc se vám

B. *f* *ff*
hlou - pá věc se vám

ff

sempre ff

M. — o - pu - sti - la, ta va - še

sempre ff

J. — o - pu - sti - la, ta va - še

sempre ff

H. vám tu při - ho - di - la, se vám, se

sempre ff

L. vám tu při - ho - di - la, se vám, se

sempre ff

Mi. vám tu při - ho - di - la, se vám, se

sempre ff

Kru. vám tu při - ho - di - la, se vám, se

sempre ff

K. 1430
čest mne připa-vi - la je - ho lest, nevím si ra-dy,

sempre ff

S. — tu při - ho - di - la, se vám, se

sempre ff

T. B.

sempre ff

1430

sempre ff

ff

M. mou - drost vás o - pu - sti - la, ta

J. mou - drost vás o - pu - sti - la, ta

H. vám, se vám tu při - ho - di - la, se

L. vám, se vám tu při - ho - di - la, se

Mí. vám, se vám tu při - ho - di - la, se

Kru. vám, se vám tu při - ho - di - la, se

K. nevím si ra-dy, nevím si ra-dy,

S. A. vám, se vám tu při - ho - di - la, se

T. B. vám, se vám tu při - ho - di - la, se

1435

M.
va - še mou - drost vás o - pu - sti - la, ta

J.
va - še mou - drost vás o - pu - sti - la, ta

H.
vám, se vám, se vám tu při - ho - di - la, se

L.
vám, se vám, se vám tu při - ho - di - la, se

M.
vám, se vám, se vám tu při - ho - di - la, se

Kru.
vám, se vám, se vám tu při - ho - di - la, se

K.
nevím si ra-dy, nevím si ra-dy, aj, pro-hna -

S.
vám, se vám, se vám tu při - ho - di - la, se

A.
vám, se vám, se vám tu při - ho - di - la, se

T.
vám, se vám, se vám tu při - ho - di - la, se

B.
vám, se vám, se vám tu při - ho - di - la, se

M. mou - drost vás o - pu - - sti - la. [308]

J. mou - drost vás o - pu - - sti - la. [308]

H. vám, se vám při - - ho - di - - la.

L. vám, se vám při - - ho - di - - la. [307]

Mí. vám, se vám při - - ho - di - - la. [307]

Kru. vám, se vám při - - ho - di - - la.

K. ný to člo - věk jest, aj pro - hna - ný to člo - věk jest. [♯]

S. vám, se vám při - - ho - di - - la. [308]

A. vám, se vám při - - ho - di - - la. [308]

T. vám, se vám při - - ho - di - - la. [308]

B. vám, se vám při - - ho - di - - la. [308]

1440

con strepito

VÝSTUP X

PŘEDEŠLÍ, VAŠEK, KLUCI

(Za jevištěm hluk a pokřik.
Kluci vyběhnou a přes
jeviště ubíhají)

JEDEN KLUK:
Spaste duše!
Medvěd se utrh'!

DRUHÝ KLUK:
Medvěd se splašil,
běží zrovna sem! (uteče)

RECITATIV

VAŠEK, HÁTA, KRUŠINA

VAŠEK (vzběhne jako medvěd oblečený, strhne medvědí kůži s hlavy a křičí)

Ne-ne-boj-te se, já nejsem med-věd, já - já - já jsem Va-šek! [♩]

(Všichni se dají do hlasitého smíchu)

HÁTA *f* *>*

Ty blou - de, cos to u - či - nil? Ja - ká to han - ba!

1455

Allegro moderato
risoluto

H. Klid' se od - sud, da - re - bo, a svleč se z té ma - ška - ry! [♢] (odejde s Vaškem)

KRUŠINA (k Michovi) *mf*

Nu - že, kmo - tře Mí - chol! Teď snad pře - ce u - zná - te,

K. že s Vaškem ni - če - ho ne - ní. Vždyť ne - má je - ště ro - zum!

1460

ZÁVĚR

MAŘENKA, LUDMILA, JENÍK, MÍCHA, KRUŠINA A SBOR

Moderato assai ♩ = 84
LUDMILA

KRUŠINA *mf*

con espressione
mf >

Rád buďte,

Pomněte, kmo-tře, Jeník že váš syn, váš syn je kre-vný!

Moderato assai ♩ = 84 1465

I. že jste po dlou-hém zas sy-na na-byl ča-se. Po-dej-te ru-ku ot-co-

I. vskou a smiř-te se sním za-se, a smiř-te se sním za-

1470 *rit.*

[a tempo] sel!

MÍCHA *f* *risoluto*

[a tempo] Staniž se te-dy, staniž se! Dám vám své po-žeh-ná-ní!

1475 *cresc.* *f* *p*

1480

mp *sempre mp*

1485

cresc. ed acceler.

Molto vivace $\text{♩} = 88$

MAŘENKA

Do - brá věc se po - da - ři - la, do - brá věc se po - da - ři - la,

LUDMILA

Do - brá věc se po - da - ři - la, do - brá věc se po - da - ři - la,

JENÍK

Do - brá věc se po - da - ři - la, do - brá věc se po - da - ři - la,

MÍCHA

Do - brá věc se po - da - ři - la, do - brá věc se po - da - ři - la,

KRUŠINA

Do - brá věc se po - da - ři - la, do - brá věc se po - da - ři - la,

S. A. T. B.

ff

Do - brá věc se po - da - ři - la, do - brá věc se po - da - ři - la,

Molto vivace $\text{♩} = 88$

1490

ff *f* *f* *f*

M. věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la, věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la.

L. věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la, věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la.

J. věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la, věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la.

Mi. věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la, věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la.

Kr. věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la, věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la.

věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la, věr - ná lá - ska zví - tě - zi - la.

sf

M. Šťast-ně u - kon - čen jest boj, šťast-ně u - kon - čen jest boj,

L. Šťast-ně u - kon - čen jest boj, šťast-ně u - kon - čen jest boj,

J. Šťast-ně u - kon - čen jest boj, šťast-ně u - kon - čen jest boj,

Mi. Šťast-ně u - kon - čen jest boj, šťast-ně u - kon - čen jest boj,

Kr. Šťast-ně u - kon - čen jest boj, šťast-ně u - kon - čen jest boj,

Šťast - ně u - kon - čen jest boj, šťast-ně u - kon - čen jest boj,

1495. *sf*

M.
ve - se - lá se svat - ba stroj, se svat - ba stroj!

L.
ve - se - lá se svat - ba stroj, se svat - ba stroj!

J.
ve - se - lá se svat - ba stroj, se svat - ba stroj!

Mi.
ve - se - lá se svat - ba stroj, se svat - ba stroj!

Kr.
ve - se - lá se svat - ba stroj, se svat - ba stroj!

ve - se - lá se svat - ba stroj, se svat - ba stroj!

1500

[Opona dolú]

1505

dim.

p

1510

cresc.

ff

f

f

Fine

VYDAVATELSKÁ ZPRÁVA

Smetanovy rukopisy *Prodané nevěsty*, které stejně jako dílo samo měly svoje někdy dost pohnuté osudy, zřetelně obrazy stopy pozvolného vzniku opery.

Skizzy díla, jež jsou dnes veřejnosti přístupny ve faksimile (Společnost B. Smetany, Melantrich, 1944), podávají zhruba a neúplně *první verzi* díla. Nemají ouvertury ani úvodních taktů prvního dějství (k nimž Smetana použil citátu z 3. čísla svých Svatebních scén z roku 1849), chybí všechna čísla komediantů a kromě počátečních taktů sboru „Jak jsi se, Mařenko, rozmyslela?“ chybí i celý závěr opery. Zcela odlišně proti konečnému znění je ještě ve skizze pojato dueto „Jako matka požehnáním“, Jeníkovo „Až užšíš“, dueto „Kdybyste vy nechtěl“ atd.

Partitura opery ve čtyřech svazcích (ouverture a každé jednání zvlášť vázáno) nejzřetelněji dokládá postupný vznik díla. Dodatečné vložky z let 1866–1870 jsou psány na papírech jiných formátů a dodatečně vkládány či vlepujány do svázaných už svazků partitury.

Čtyřruční klavírní úpravu ouvertury (její faksimile vydala Společnost B. Smetany a Orbis r. 1950) pořídil si Smetana patrně hned po dokončení ouvertury, což spadá časově ještě před vlastní komposicí opery.

Klavírní výtah opery (faksimile vydala už v r. 1923 Česká grafická Unie) pak Smetana upravoval či začal upravovat hned podle *prvního znění* opery (tedy v letech 1866–1868, ne v r. 1871, jak uvádí Teige ve svých „Skladbách Smetanových“) a teprve dodatečně jej doplnil a upravil podle znění druhé a třetí redakce (s *Furiantem* na konci I. jednání). Také klavírní úpravu recitativů si Smetana později pořídil, ale do vázaného výtahu opery je už nezařadil.

Tiskem vyšel klavírní výtah *Prodané nevěsty* se čtyřruční úpravou ouvertury, s českým a německým textem (v překladu Em. Züngla), ale bez recitativů ke konci září 1872 jako vůbec první česká opera, která byla publikována. Bylo to umožněno ustavením „Matice hudební“, založené r. 1871 právě s posláním vydávat nákladnější české notové publikace. Do prvního vydání *Prodané nevěsty*, jež bylo věnováno ruskému velkoknížeti Konstantinu Nikolajeviči (za jeho zájem o petrohradské uvedení opery v r. 1871) a jež ryl pražský rytec F. Johne, se vlotudilo množství tiskových omylů. Přes devadesát takových drobných chyb opravuje (ne vždy zcela správně) dvoustránková „Oprava“, jež byla připojena na konec svazku. Neopraveny však zůstaly další takové drobné chyby a bohužel i podstatné omyly, dotýkající se přímo rozsahu díla (přidané a vynechané takty, jak o nich bude ještě řeč).

První vydavatelský čin Matice hudební měl skvělý úspěch. Protože se přihlásilo přes 1100 členů, nestačil původně stanovený malý náklad a hned ještě v prosinci téhož roku musel být vydán dotisk 500 exemplářů *Prodané nevěsty*.

Ještě si připomeňme, že toto prvé vydání a rovněž i dotisk uváděly na titulním listě jméno libretisty Karla Sabiny jen začátečními písmenami – důsledek Sabinovy aféry.

Druhé vydání ještě z týchž ploten pořídila r. 1890 Umělecká beseda, která v témž roce nastoupila práva a povinnosti rozpuštěné Matice hudební. Pro další, vcelku už III. vydání byl klavírní výtah r. 1892 nově vyryt na menší formát. Německý text Zünglův, beztak nikdy nezpívaný, byl nyní vypuštěn, Smetanova čtyřruční klavírní úprava ouvertury nahrazena dvouruční úpravou Jindřicha Kàana a po prvé otištěny také recitativy. Korektury prováděl Josef Srb-Debrnov, který použil té příležitosti a dle svého zdání „učinil některé opravy deklamační“, především v recitativech, výjimkou i v samostatných hudebních číslech. Jinak jsou toto i všechna ostatní další vydání (od r. 1908 opět nákladem Hudební matice Umělecké besedy) přetiskem vydání prvních. Stejně, až na to, že neužívají Kàanovy klavírní úpravy ouvertury, je tomu i s další edicí českou (K. J. Barvitius) i s edicemi německými, italskými, francouzskými a americkými.

Ač se to zdá neuvěřitelné, bylo první vydání Orbisu 1951 zároveň prvé, podle rukopisů revidovanou edicí klavírního výtahu naší nejnárodnější opery. Všechna dosavadní vydání klavírního výtahu se místy podstatně odchylovala od rukopisu Smetanovy klavírní úpravy a ta se opět značně odchylovala od rukopisu partitury. Smetana totiž nikdy nevypracovával klavírní úpravy svých děl jen mechanicky. Odchylná znění rukopisů, lišící se nejen v předpisech tempových, dynamických, přednesových, ale často i v samém notovém zápisu, to dokazují. A ze čtyř Smetanových klavírních úprav operních (*Prodaná nevěsta*, *Dalibor*, *Libuše*, *Hubička*) má právě klavírní výtah *Prodané nevěsty* nejvíce podstatných odchylek od rukopisu partitury. Vžívá se znovu do ducha díla, tolikrát jím císlovaného, a dává se unášet fantasií, řešil Smetana opět některé detaily jinak, přitom však tyto nové změny nevěpsal zpět do partitury. I při tisku I. vydání klavírního výtahu provedl Smetana ještě malé změny, jež nejsou ani v jednom z rukopisů. Kromě těchto

úmyslných změn, jež (zejména týkají-li se přesnější fixace zpěvního partu) nutno považovati za autentické, protože jsou posledními autorovými zásahy do znění díla, reprodukuje však I. vydání klavírního výtahu věrně i řadu zřejmých písařských přepsání a nedopatření, jichž se Smetana dopustil *nevědomky*. Nejsou to nikterak jen malé, nepodstatné odchylky. Tak na příklad ve vstupu Kecalově (III. výstup I. jednání) přidal Smetana za t. 954 celý jeden takt, který v partituře není; totéž učinil v Polce, kde rovněž přidal proti znění partitury takt (za t. 1507). Vynahradil to bezděky ve III. jednání, kde ve Skočné opominul napsat dva takty (t. 401, 402). A k tomu přistoupila další značná chyba, zaviněná rytci prvního vydání: ve zmíněném už vstupu Kecalově četli nesprávně Smetanovu odkazovou zkratku a vyryli za takt 867 ještě *celé tři takty*, jež ve Smetanových rukopisech vůbec nejsou! Spolu s takt 867 přidaným Smetanou měl tedy tento III. výstup I. jednání proti Smetanově partituře už *o celé čtyři takty* navíc.

Když ve III. vydání z r. 1892 byla Smetanova čtyřruční úprava ouvertury nahrazena dvouruční úpravou Kàanovou, přešly s ní do klavírního výtahu i nové chyby: Kàan totiž proti znění Smetanovy partitury na jednom místě ouvertury takt přidal (za t. 188), na jiném ovšem opět takt ubral (t. 353).

A v této podobě, proti partituře celkem o celých šest taktů delší a o tři takty kratší, se tradovala Prodaná nevěsta v klavírním výtahu dodnes. Poněkud lépe byly na tom edice cizí (u nás také Barvitiova), které uváděly ouverturu v jiné úpravě a nemají tedy chyb, zaviněných Kàanem. Protože však jejich další notový text je shodný s původním vydáním Matice hudební, mají i tyto edice proti Smetanově partituře přece jen napořád o pět taktů víc a o dva takty méně.

* * *

Podkladem revise tohoto vydání jsou autografy Smetanovy partitury a klavírního výtahu, a rovněž I. vydání tištěného klavírního výtahu (Matice hudební, Praha 1872), v němž Smetana ještě některé podrobnosti vyřešil odchylně od rukopisů. Dále je zde přihlíženo k revisním výsledkům Studijního vydání partitury (Společnost Bedř. Smetany, Praha 1940, II. vydání, Museum BS – SNKLHU 1953) a Nejedlého kritického vydání libreta (Sbor pro postavení pomníku B. Smetany, Praha, 1930).

Stylisace klavírního výtahu Smetanova je právě proto, že jde o dílo Smetanovo, plně respektována. (Proto tato edice na př. znovu otiskuje čtyřruční Smetanovu klavírní úpravu ouvertury, jež byla otištěna jen v prvních dvou vydáních; z praktických důvodů je zde však ponechána i dvouruční úprava Kàanova.) Při tom je ovšem dbáno toho, aby klavírní výtah byl skutečně, jak je to jeho úkolem, věrným obrazem partitury díla. Tam, kde jsou rozpory mezi zněním rukopisů Smetanových (zejména ovšem rozdílný počet taktů), je toto vydání uvedeno v soulad se zněním *partitury* jako pramene rozhodujícího. Tempové a přednesové předpisy, vzaté ze Smetanovy partitury a v rukopisném klavírním výtahu se nevyskytující, jsou tištěny drobnějším typem. Odchylky a zvláštnosti Smetanova klavírního výtahu jsou však zachovány, jde-li o předpisy, jež se sice slovně liší, ale významem jsou shodné, či téměř shodné s předpisy partitury (na př. *più p – meno forte, rall. – rit., meno mosso – poco meno atd.*). Podobně ponechány i odchylky v předznamenání, zůstává-li tónové znění shodné s partiturou (na př. v I. jednání jsou v takt 1202–1231 předznamenána 2, zatím co v partituře je toto místo bez předznamenání a posuvky jsou psány vždy k příslušným notám).

Podobně jako v tištěné partituře jsou i zde recitativy obnoveny podle znění Smetanových rukopisů. Retuše a opravy Jos. Srba jsou zahlazeny (aniž to bylo v poznámkách výslovně komentováno) v dobrém přesvědčení, že je třeba dát přednost originální, byť i podle pozdějších pravidel snad „chybné“, ale přece nejvýš charakteristické deklamaci Smetanově, před jistě dobře míněnými, ale nakonec jen školometskými maličernými zásahy Srbovými. Mezi recitativy, Srbem „vzorně“ deklamačně upravenými, a „špatnou“ Smetanovou deklamací samostatných hudebních čísel, na niž se opravný zápal Srbův přece jen neodvážil, vznikl dualismus, slohu díla ne právě zdravý. A nadto postupem doby značně ochabla i sama rigorosnost v dodržování pravidel české hudební deklamace. Mnohé z „chyb“ Smetanovy deklamace, jež v letech sedmdesátých byly předmětem ostré kritiky El. Krásnohorské, dávno již nepůsobí rušivě. I zde časem zvítězila moudrá, prozíravá zásada Smetanova, jak ji formuloval o hodně později, r. 1882, v době, kdy už dovedl „vzorně“ podle předpisů deklamovat: „*nejen deklam. stránka rozhodne sama, nýbrž též proud melodický, polyfonický vedení hlasů a gradace, atd.*“

Frázovací obloučky ve zpěvních partech, ve Smetanových rukopisech dosti hojné, jsou zde zpravidla omezeny na rozsah ponechaný v tištěném klavírním výtahu, kde frázování užito tak správně a důsledně, že není pochyby, že tisk prvního vydání byl po té stránce podroben zvláštní redakci. Podle libreta byly zde rozšířeny scénické poznámky, jež rukopisy i tisk uvádějí jen neúplně. V hranatých závorkách jsou tištěny doplňky, jež sem byly přidány proti znění všech pramenů; jsou to většinou *a tempa*, Smetanou opominutá, a také ovšem ryze praktické pomocné odkazy na stránky, na nichž jednotlivé zpěvní úlohy hudebně pokračují. Přidáno je ovšem i pomocné číslování taktů.

Podrobné porovnání rukopisů bylo už provedeno v tištěné partitūře (Studijní vydání děl B. Smetany, svaz. I, 1940 a 1953) a zde není opakováno. Vydavatelské poznámky se proto v zásadě omezují na konstatování a příp. zdůvodnění odchylek, jimiž se tato edice liší od rukopisu a dosavadních tisků klavírního výtahu.

Zkratky:

- P — autograf Smetanovy partitury,
 KV — autograf Smetanova klavírního výtahu,
 TKV — tištěný klavírní výtah, nákl. Matice hudební (resp. Umělecké besedy, resp. Hudební matice Uměl. besedy). Není-li zvlášť v závorce uvedeno, o které vydání (I, II, atd.) jde, znamená zkratka TKV všechna dosavadní vydání. U poznámek, vztahujících se ke Kàanově dvouruční úpravě ouvertury a k recitativům, znamená zkratka TKV vždy jen pozdější vydání, počínající vydáním III. (1892), které po prvé otiskuje Kàanovu úpravu ouvertury i recitativy.

OUVERTURA

13/160 TKV: v levé ruce na 1. čtvrt c^2 místo d^2 ; zde podle KV a P.

20/296: KV: levá ruka: zde

podle TKV (I. a II.).

20/315 TKV (I. a II.): rytmus v levé ruce:

 ; zde podle KV a P.

24/382–392:

nesrovnalost mezi KV a P: místo 5 taktů (388–392) akordu E-dur vypsál Smetana v KV jen 4 takty. Když při hraní počet taktů Seconda neodpovídal partu Primu, napravil to Smetana — opět mylně — tím, že tužkou připsal v partu Seconda opakovací znaménko za takt 381. Tím sice takty doplněny na správný počet, avšak harmonické změny v partu Se-

conda posunuty proti správnému znění P vždy o takt dozadu. Tak bylo toto místo i vytištěno v TKV (I. a II.) a v samostatném vydání čtyřruční úpravy ouvertury. V našem vydání celé místo (takt 382–392) uvedeno opět v soulad s harmonicky i rytmicky logickým zněním P. Varianta KV nevznikla totiž z nového tvůrčího řešení tohoto místa, nýbrž z vysloveného přepsání, jež bylo Smetanou mylně korigováno.

25/358–360 KV, TKV:

legatové obloučky vždy na celý takt. Zde podle partu Seconda a podle P, kde výslovně předepsáno *non legato*.

28/441: podle partu Prima; v KV není.

36/188: za tímto taktém v dosavadních vydáních Kàanovy úpravy ještě jeden takt téhož znění; v P, KV a TKV není.

41/353: tento takt v dosavadních vydáních Kàanovy úpravy chyběl.

JEDNÁNÍ I.

47/76 P: *Allegro vivo*; zde podle KV.

48/118–49/137: tyto takty v P, KV a TKV nevypsány zvlášť, nýbrž — se změnou textu sboru — jako repetice t. 98–117.

54/236, 60/408 Tenori: KV a TKV: 1. čtvrt g^1 ; zde podle P.

54/251, 55/259, 61/423, 431: Sbor: P, KV, TKV (I.): *šťastný*; libreto a TKV (II. a d.): *šťasten*.

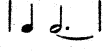
56/288 *smorz.* jen v KV, TKV; v P není.

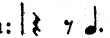
56/292 *dolce elegico* jen v KV, TKV; v P není.

65/497 KV, TKV:

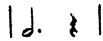
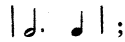

zde podle P.

65/502 TKV: rytmus v klavíru: ; zde podle P.

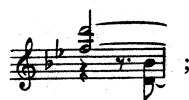
66/508 P; KV: rytmus doprovodu: ;

o osminu méně. TKV: ; zde podle úpravy v Ostrčilově vydání partitury (1932).

- 66/509 KV, TKV: rytmus v klavíru: ;
zde podle P.
- 66/513 KV, TKV: rytmus v klavíru: ;
zde podle P.
- 72/611 KV, TKV: *a tempo moderato* až v následujícím taktu; zde podle P.
- 73/614 KV, TKV: na 3. čtvrt v pravé ruce *des*¹ místo *ses*¹; zde podle P.
- 75/652: 2. čtvrt v levé ruce doplněna až v TKV; v KV chybí.
- 75/654: TKV: dvě osminy na 2. čtvrt v levé ruce *B-d*; zde podle KV.
- 77/683 KV, TKV: ještě na 2. čtvrti zpěvního partu; zde podle P.
- 82/765–767 KV, TKV:

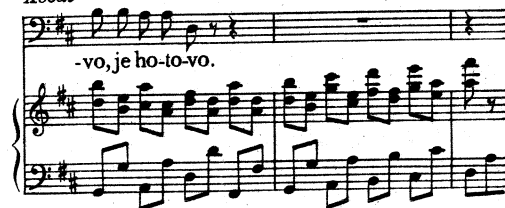
zde podle P.

- 83/793 KV; pravá ruka: ;

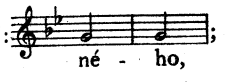
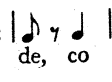
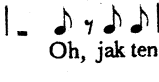
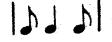
TKV: místo osminové noty nota šestnáctinová; zde podle P.

- 86/843 Kecal: P: *p*; zde podle KV.
- 86/848: TKV: prvé dvě osminy v levé ruce *a*; zde podle KV.
- 87/867 TKV: za tímto taktem ještě 3 takty (podle t. 826–828), což vzniklo mylným čtením nedosti jasného odkazu v KV; zde podle P.
- 92/940 KV, TKV: levá ruka: ;
zde podle P.
- 92/944 KV, TKV: levá ruka: ;
zde podle P.
- 92/954 KV, TKV: místo tohoto taktu omylem takty dva (podle 867, 868).

Kecal

zde podle P.

- 94/966 Ludmila: KV, TKV: 4. čtvrt *a*¹; zde podle P.
- 96/987 klavír, pravá ruka: KV, TKV: *b*, *d*¹, *g*¹; zde podle P.
- 98/1009 Kecal: KV, TKV: *f*; zde podle P.
- 99/1022–1025 P, KV, TKV: tyto 4 takty nevy-psány zvlášť, nýbrž jako repetice t. 1018–1121.
- 101/1039 Kecal: P: ; zde podle KV, TKV. ti-chých, žertů a slov
- 105/1077 *p* podle KV, TKV: v P je až na 1. čtvrt t. 1079.
- 105/1079 Kecal: KV, TKV: *mf*; zde podle P.
- 106/1105 Kecal: KV, TKV (I. a II.): *přivedu jí*; zde podle P a libreta.
- 108/1140–1141 Soli: P, KV, TKV (I. a II.): text omylem: „*košiček mu dám (dáš, dá)*“.
- 110/1186 KV, TKV: na 1. čtvrt kvintakord D-dur (*d-fis-a*); zde podle P.
- 111/1199 KV: v levé ruce vrchní hlas na 2. čtvrti *ges*; na *a* opraveno již v TKV (I.).
- 111/1202–112/1231: předznamenání 2 *b* (B-dur) podle KV, TKV (ve zpěvním hlase až od t. 1203); v P není změna předznamenání provedena a posuvky psány před každou příslušnou notou.
- 111/1216–112/1217 Ludmila:
- P: ; KV: ;
né - ho, né - ho,
zde podle TKV.
- 113/1248 Kecal: KV, TKV: *f*; zde podle P.
- 114/1266 Kecal: TKV: *f*; zde podle P a KV.
- 115/1282 Kecal: *d* (ossia) na 1. čtvrt jen v P; v KV, TKV není.
- 116/1304 Mařenka: KV, TKV: ; zde *de*, *co*
podle P.
- 118/1330 Mařenka: TKV: 5. nota *a*¹; zde podle P a KV.
- 118/1331 Krušina: TKV: 5. nota *g*; zde podle P a KV.
- 119/1340 Kecal: TKV: ; zde *Oh, jak ten*
podle P a KV.
- 124/1484–1490: P, KV, TKV: tyto takty nevy-psány a nevyryty zvlášť, nýbrž jako repetice taktů 1476–1482.
- 124/1491: KV, TKV: rytmus vrchního hlasu v klavíru: ; zde podle P.

125/1508 KV, TKV: na místo tohoto taktu omy-
lem takty dva:

Zde podle P.

128/1557–129/1563 P, KV, TKV: tyto takty ne-
vypsány a nevyryty zvlášť, nýbrž jako repetice
taktů 1549–1555.

129/1566 Tenori: TKV (I.): ;

TKV (II. a d.): ; zde podle
ská-če zem,

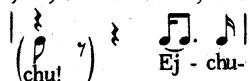
P a KV.

129/1570 Tenori: TKV: ; zde
podle P a KV.
ská-če zem,

JEDNÁNÍ II.

133/30 Tenori: TKV: ; zde
podle P a KV.

133/32, 34, 35, 36 Sbor: KV, TKV (I.):

v dalších vydáních TKV upraveno na:

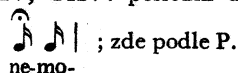
134/56: poslední dvě noty v pravé ruce: P: ;
zde podle KV.

135/64 Kecal: KV, TKV:

136/75 P: *Meno mosso*; zde podle KV, TKV.

136/79 Kecal: KV, TKV: poslední dvě noty:

140/150 P: *Meno vivo*; zde podle KV.

141/182: *des* na 1. čtvrti jen v KV, TKV; v P není.

149/377 Mařenka: KV, TKV: ;
zde podle P.

150/389 Mařenka: KV, TKV: 3. šestnáctina *cis*²;
zde podle P.

P: *sotto voce, dolce*.

153/427 Mařenka: TKV (III. a d.): předposlední
šestnáctina *h*¹; tiskový omyl.

155/438 TKV: pravá ruka: ;
zde podle KV, P.

156/460 Vašek: TKV: předposlední nota *gis*¹;
zde podle P, KV.

160/530 předposlední šestnáctina v levé ruce: KV
TKV (I.): *f*; TKV (II. a d.): *es*; zde podle ob-
doby v t. 534.

165/599 Kecal: KV, TKV: předposlední nota *g*;
zde podle P.

165/604 KV, TKV: v klavíru místo akordu na 1.
čtvrti pomlka; zde podle P.

171/727 pravá ruka: KV, TKV (I. a II.): ;
zde a v TKV (III. a d.) podle P.

172/736 Kecal: P původně: ;
Všecky o-kra-sysvě-ta,

KV: ;
Vše-cky krá-sy svě-ta,

z toho TKV: ;
Vše-cky krá-sy svě-ta,

zde podle obdobných taktů.

173/757 TKV: rytmus středních hlasů: ;
zde podle KV a P.

173/758 Kecal: KV, TKV: *f*; zde podle P.

174/766 první dvě noty v pravé ruce: P: ; zde
podle KV, TKV.

176/805 Kecal: KV, TKV: ; zde podle P.
vím!

180/873: Jeník: KV, TKV: akcent až na před-
poslední šestnáctině; v dalších třech taktech
akcenty vůbec chybí; zde podle P.

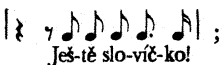
181/884: KV, TKV: předposlední nota (*G*) v levé
ruce čtvrtová; zde podle P a obdobných taktů
KV.

182/899 TKV: *marcato il basso*; zde podle KV.

184/927 Jeník: TKV: *To je věru málo*; ve všech
rukopisných pramenech je však: *To je málo pe-
něž*, což lépe odpovídá i deklamačně.

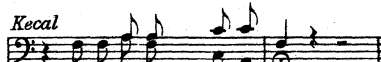
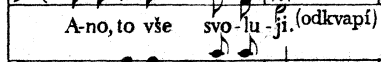
185/934 Kecal: poslední čtvrt P, KV: ;
TKV: ;
vy-táhneme

188/961 Jeník: KV, TKV: čtvrtová nota místo
osminové, která je v P.

189/969 Jeník: KV, TKV: ;
Ješ-tě slo-vič-ko!

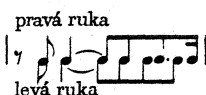
zde podle P.

189/977–978 Kecal:

(KV): *Kecal*
A-no, to vše svo-lu-ji. (odkvapí)
TKV
(III. a d.):
A-no, dosmlouvy všecko dám.

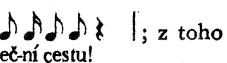
zde podle P.

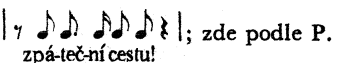
190/979 KV: bez označení tempa, TKV: *Moderato*; zde podle P.

TKV (III. a d.) rytmus: *pravá ruka*
levá ruka

zde podle P, KV, TKV (I. a II.).

190/980 Jeník: KV, TKV: *f*; zde podle P.

190/983 Jeník: KV: ; z toho
zpá-teč-ní cestu!

přešlo do TKV: ; zde podle P.
zpá-teč-ní cestu!

190/993 KV:

Klavír:

v TKV poslední *g* v pravé ruce změněno na *a*;
zde podle P a podle KV č. 997.

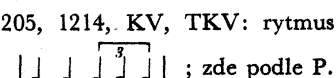
191/999 KV, TKV: v pravé ruce poslední dvě
osminy *h*¹–*c*²; zde podle P.

194/1050 TKV: takt *C*; zde podle P, KV.

195/1079, 1087, 1091; KV, TKV: dynamická
znaménka vesměs o stupeň silnější; zde podle P.

200/1175–1176 Kecal: P, KV, TKV: *Že jsme se*
uvázali; zde podle libreta.

201/1203, 202/1205, 1207: Kecal: KV, TKV:
punctum; zde podle libreta a P.

201/1204, 202/1205, 1214, KV, TKV: rytmus
v pravé ruce: ; zde podle P.

205/1264 Krušina: KV, TKV: 1. nota *c*¹; zde po-
dle P.

206/1275 Tenori: TKV (I., II.): 1. nota *h*; tak pů-
vodně i v KV, kde opraveno (podle P) na *c*¹.

206/1278 KV, TKV:
vesměs *ff*; zde podle P.

JEDNÁNÍ III.

209/43–44 TKV: klavír, pravá ruka:

není vyloučeno, že tuto úpravu, jež usnadňuje
Vaškovi intonační nástup v t. 44, provedl sám
Smetana dodatečně při tisku klavírního výta-
hu; avšak v orchestru *ges*^a není (stejně jako není
v KV). Proto zde obnoveno znění KV, jež
přesně souhlasí s P.

213/126, 127 Principál: KV, TKV:

nejznamenitější kus,

(v TKV je na 1. osminu t. 127 *g*² – tiskový omyl);
zde podle P.

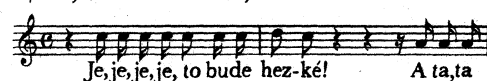
214/133 KV, TKV v klavíru *f*; v P je však v or-
chestru výslovně *p*.

215/158: P: na prvé dvě osminy harmonie *C-dur*;
opět doklad, jak Smetana samostatně vypracovával
klavírní výtah.

216/217 P: první osmina v base *d*; zde podle KV,
TKV.

221/401, 402: tyto takty zde přidány podle P;
v KV, TKV nejsou.

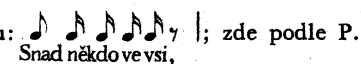
222/436, 437 Vašek: KV, TKV:

Je, je, je, je, to bude hez-ké! A ta, ta

zde podle P.

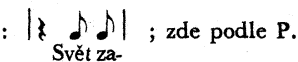
223/443 TKV: druhá polovina taktu v *C-dur*, což
vzniklo mylným čtením KV.

224/454 Principál: KV, TKV: druhá polovina

taktu: ; zde podle P.
Snad někdo vesi,

231/506 P: *Moderato* ($\text{♩} = 92$); TKV (I. a II.) bez
označení tempa; TKV (III. a d.): *Alegretto*.
Zde podle KV.

232/534 Esmeralda:

KV, TKV: ; zde podle P.
Svět za-

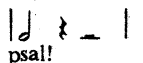
236/580:

Označení tempa podle P a TKV (III.); v KV
a TKV (I. a II.) není.

245/683: Krušina:

KV, TKV: *f*; zde podle P.

245/693: Kecal:

KV, TKV: ; zde podle P.
psal!

246/705 P:

Meno vivo; zde podle KV, TKV.

248/750 Mařenka:

P, KV, TKV: *samostatna*; zde podle libreta.

249/760: Soli:

KV, TKV: *pp*, zde podle P.

250/784 Vašek:

KV, TKV: *f*; zde podle P.

252/794 TKV:

takt C; zde podle P, KV.

252/797 Háta:

KV, TKV: poslední čtvrt *f*¹; zde podle P.

252/802 KV: Vašek:

ff; ostatní soli již na 1. notu *fff*; v TKV *ff*.
Zde podle P.

254/826 P:

jen *Lento* ($\text{♩} = 68$); zde podle KV.

254/832 Háta: KV, TKV: *p*; zde podle P.

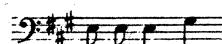
255/838:

rit. podle KV, TKV; v P není.

256/856 Soli:

KV, TKV: *f*; zde podle P.

259/877 Mícha:

TKV: ; zde podle P.
a KV. nasvé ště-stí

259/884, 885 Háta:

spodní noty (ossia) jen v KV, TKV; v P nejsou.

259/886: KV, TKV:

rovněž na tomto taktu , jež v P není; zde
vynechána jako nadbytečná.

260/894: *ces*¹ v klavíru podle P; v KV, TKV *c*¹.

260/901 Mařenka: TKV: poslední dvě noty:

 ; zde podle P a KV.
pro-mlu-

261/909 P:

předznamenání 4b (As-dur) až do t. 917.

263/944 Mařenka:

TKV (III. a d.): 4. osmina *es*²; zde podle P,
KV, TKV (I. a II.).

267/989 Mařenka: P: *pp*; zde podle KV.

267/990 Mařenka:

KV, TKV: ; zde podle P.

270/1038 *Vivo* jen v KV, TKV; v P není.

271/1055 KV, TKV: *Allegro vivo* až v t. 1056; zde
podle P.

274/1108 na 2. osminu v levé ruce by podle P měl
být správně akord *fis*, *a*, *dis*¹.

284/1239 Mařenka: KV, TKV: poslední 2 osminy
*g*¹; zde podle P.

287/1280: Mařenka: KV: osminová pomlka chybí;
TKV: ; zde podle P.

pomstím se

287/1283 KV: v levé ruce omylem opakovací zna-
ménko , takže prvé tři osminy by měly být
A-e-e; opraveno podle P již v TKV.

289/1323 TKV (III. a d.): 5. osmina v pravé ruce
d; zde podle P, KV, TKV (I., II.).

289/1324 P: předznamenání 1b (F-dur) již v tom-
to taktu.

289/1326 Jeník: KV, TKV: *p*; zde podle P.

295/1407 Sbor: KV, TKV: *sempre f*; zde podle P.

298/1421 Bassi: TKV: první nota *a*; tiskový omyl.

298/1422 Alti: TKV: druhá nota *c*²; tiskový omyl.

299/1423–304/1443: v těchto taktech je nesrov-
nalost mezi P a KV. Proti znění P zaměnil
Smetana (nelze říci, zda úmyslně) part *Ludmily*
a *Háty*, a to pak přešlo do všech vydání TKV.
Zde podle P.

301/1430 Tenori: KV, TKV: 3. čtvrt *c*¹; zde po-
dle P.

305/1452 Vašek: KV, TKV: 4. šestnáctina *dis*²;
zde podle P.

307/1470 KV: v levé ruce jen půlová nota místo
celé. V TKV k ní přidána ještě druhá půlová
nota; zde podle P.

308/1489, 1490 *Soli, Sbor: KV, TKV: „*věrná*
láska zvítězila“; zde podle P.

309/1493 Tenori: TKV: poslední nota *g*¹; zde po-
dle P a KV.

311/1503: Soli, sbor: KV, TKV: *sf*; zde podle P.